

ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВІВ МІЦНОСТІ ЗАЛІЗОБЕТОННОГО КАРКАСУ СЕРІЇ П-04

Діордієнко Л. Д., Новський О. В., Семчук П. П. (*Одеська державна
академія будівництва і архітектури, м. Одеса*)

В процесі експлуатації будинків часто виникає потреба у збільшенні корисної площі приміщень шляхом надбудови додаткових поверхів.

У зв'язку зі збільшенням кількості студентів виникла потреба визначення технічної можливості надбудови шостого поверху над п'ятиповерховим будинком учебного корпусу ОНУ по Французькому бульвару, 24/26.

Учбовий корпус гуманітарних факультетів ОНУ збудований у 1973...1975 роках. Будинок – прямокутний в плані, з розмірами 15×120 м, п'ятиповерховий, з підвалом під всією будівлею. Висота підвалу – 3,4 м, поверхів – 3,3 м. Несучими конструкціями є збірний залізобетонний каркас серії П-04 з кроком колон у поперечному напрямку – 6-3-6 м і вздовж будинку – 6 м. З'єднання балок з колонами – по схованих консолях. Для забезпечення жорсткості будинку в поперечному напрямку встановлені залізобетонні діафрагми жорсткості в осіах 3, 8, 14, 19, а також цегляна – по осі 5. В осіах 16-17 розташований вантажний ліфт, змонтований в цегляній шахті.

Переріз колон підвалу 300×450 мм, колон першого – п'ятого поверхів – 300×300 мм. Висота колон підвалу зменшена на 1,6 м в середніх рядах і на 800 мм – в крайніх рядах внаслідок підвищеної висоти стаканів фундаментів.

Стінове огороження – із навісних керамзитозалізобетонних панелей. Перекриття і покриття із збірних залізобетонних багато порожнистих плит. Покрівля – рулонна суміщена. Деформаційний шов виконаний по осі 11. Між середніми рядами по всій довжині будинку покриття підняте з метою розташування вентиляційних каналів.

Фундаменти корпусу – залізобетонні перехресні, із залізобетонними поздовжніми і поперечними монолітними стрічками ширинами 1,0 і 1,5 м і монолітними залізобетонними балками по стрічках в межах монолітних

залізобетонних підколонників стаканного типу.

Таким чином, прийняті рішення фундаментів відповідають сучасним вимогам при будівництві на просадочних і слабких водонасичених ґрунтах.

В результаті обстеження елементів будинку виявлено наявність незначних тріщин в перегородках підвалу, в самонесучих стінах підвалу, в стикових швах між панелями перекриття і балками підвалу, на стиках між стіновими панелями і колонами.

У зв'язку з відсутністю робочих креслень для визначення несучої здатності плит покриття, балок і колон були виконані заміри діаметрів і визначений клас робочої арматури колон первого поверху, плит і балок покриття.

Оцінка інженерно-геологічних умов майданчика забудови з врахуванням зміни властивостей несучого шару ґрунту в результаті довготривалої експлуатації виконана на основі геологічних досліджень 1961, 1965 років і досліджень несучого шару ґрунту в період обстеження будинку.

Під підошвою фундаментів залягає не корінний просадочний ґрунт, а ущільнена ґрунтово-піщана подушка товщиною 0,7...0,8 м. Грунтові води – на глибині 6,0...7,0 м, сезонні коливання рівня води – в межах 1,0 м. При коефіцієнті відносної просадочності ІГЕ-3, рівному 0,0131, і потужності просадочного шару нижче подушки 1,0 м, грунтові умови можна віднести до малопросадочних.

Залізобетонні монолітні перехресні фундаменти загальною висотою 1,5 м, об'єднані з монолітними залізобетонними підколонниками, є дуже жорсткою конструкцією з великою площею передачі навантаження від колони на основу.

Середній тиск фундаменту на ґрунт до реконструкції – приблизно 100 кПа. Після реконструкції навантаження на фундамент збільшиться на 12...15%, і середній тиск зросте до 120 кПа, що набагато менше від розрахункового опору ґрунту несучого шару ($120 \leq 423$ кПа).

В цілому, неважаючи на наявні пошкодження, будинок знаходиться у задовільному технічному стані.

За результатами розрахунку несуча здатність плит покриття складає 840 кгс/м². Розрахункове навантаження на перекриття нового шостого поверху складає 737 кгс/м² (зокрема, постійне – 495 кгс/м², корисне – 240 кгс/м²).

Несуча здатність балок покриттів складає 5167 кгс/м при навантаженні на них від перекриття 6-го поверху 4407 кгс/м. Несуча здатність балок

визначалась з врахуванням сприйняття ними опорних моментів 5,5 тм (по серії II-04).

Колони будинку розраховані в складі рами, тобто на сприйняття поздовжніх сил і згинальних моментів від балок перекриття. Несуча здатність колон першого івищих поверхів достатня для сприйняття навантаження від одного надбудованого поверху. При цьому сприятливим фактором виявилось те, що колони підвалу мають більший поперечний переріз і меншу висоту, завдяки підвищеним стаканам фундаментів, що вплинуло на перерозподіл згинальних моментів у вузлі з'єднання колони з балками.

Додаткові осадки фундаментів виникають лише від додаткових навантажень (12...15%) і не перевищують 0,4...0,7 см, що при наявній конструкції фундаментів не вплине на будинок у цілому.

Рекомендовано покриття шостого поверху виконати суміщеним з металоконструкцій і монолітної керамзитобетонної плити. Сталеві колони шостого поверху рекомендується прийняти зі спарених швелерів, з установкою вертикальних сталевих зв'язків, зокрема в місцях розташування наявних залізобетонних діафрагм жорсткості. Розроблена конструкція кріплення бази колони шостого поверху до залізобетонних балок і колон п'ятого поверху з використанням опорних сталевих пластин, хомутів та інш.

Таким чином, завдяки надбудові шостого поверху, ОНУ ім. Мечнікова збільшує учебну площа гуманітарного факультету на 1800 м².